

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	รูปแบบการสอนขององค์แสดงพระธรรมเทศนา ในโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของศูนย์เผยแพร่ธรรม อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่		
ชื่อผู้เขียน	พระมหาสมคิด ทาระทอง		
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา		
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์พนิดา สิ้นสุวรรณ	ประธานกรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์วีระวัฒน์ พูลทวี	กรรมการ	
	รองศาสตราจารย์อุเทน ปัญโญ	กรรมการ	

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการสอน ขององค์แสดงพระธรรมเทศนา ในโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของศูนย์เผยแพร่ธรรม อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ องค์แสดงพระธรรมเทศนาใน โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต พ.ศ 2545 จำนวน 11 รูป ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 324 คน และเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 133 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการประมาณค่าเฉลี่ย เสนอข้อมูล ในรูปแบบการใช้ตารางประกอบการพรรณนาเชิงวิเคราะห์

ผลการวิจัย มีดังต่อไปนี้

1. การศึกษารูปแบบการสอนขององค์แสดงพระธรรมเทศนา ในโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของศูนย์เผยแพร่ธรรม อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ พ. ศ 2545 ตามความคิดเห็นของประชาชนและเยาวชนที่มีต่อพุทธวิธี 10 กลวิธี พบว่า กลวิธีที่ 2 ด้านการเลือกหลักธรรมให้เหมาะสมกับจริตและกลวิธีที่ 8 ด้านการทำตัวเองให้เป็นตัวอย่าง ประชาชนและเยาวชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนกลวิธีที่ 1, 3, 4, 5, 6, 7, 9, และ 10 ประชาชนและเยาวชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการสังเกตรูปแบบการสอนขององค์แสดงพระธรรมเทศนา พบว่า องค์เทศน์ส่วนมากได้ดำเนินการเทศน์ตามพุทธวิธี 10 กลวิธี โดยนำประกอบการสอน ซึ่งมีการใช้สลับกันไป ตามแต่โอกาสมากบ้างน้อยบ้างดังนี้ พุทธวิธีที่ 5 คือ การแสดงพระธรรมเทศนามีการยกคำสอนอุปมาอุปมัย ร้อยละ 45.45 และพุทธวิธีที่ 8 คือการแสดงพระธรรมเทศนา มีการทำตัวเองให้เป็นตัวอย่าง ร้อยละ 18.18 ส่วนในพุทธวิธีที่ 7 คือ การแสดงพระธรรมเทศนาโดยการใช้อุปกรณ์หรือสื่อมาแสดงนั้น ไม่มีองค์เทศนาธรรมรูปใดใช้และการสัมภาษณ์องค์แสดง

พระธรรมเทศนา เกี่ยวกับรูปแบบการสอนทั้งหมดจำนวน 11รูป พบว่า องค์แสดงพระธรรมเทศนาทุกรูป ได้ใช้วิธีการแสดงพระธรรมเทศนาตามพุทธวิธี 10 กลวิธี ส่วนการใช้เมื่อไรนั้น พิจารณาจากโอกาสและความเหมาะสมยกเว้นในพุทธวิธีที่ 7 คือการสอนด้วยอุปกรณ์องค์เทศก์ส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ อันเนื่องจากไม่สะดวกและการเทศนามีเวลาจำกัด รวมทั้งเป็นวิธีการที่องค์เทศก์ไม่นิยมนำมาใช้

2. การศึกษาเกี่ยวกับการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ไปใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนและเยาวชน ที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต ประจำปี 2545 พบว่าโดยรวมจะได้นำไปใช้ในระดั้มาก สำหรับประชาชนหลักคำสอนที่ไปใช้ในชีวิตประจำวันมาก ก็ได้แก่ การพิจารณาตนเอง การพึ่งตนเอง ก่อให้เกิดความกตัญญูทศเวทิต่อผู้มีพระคุณและสามารถเข้าใจชีวิตในสังคมและการอยู่ร่วมกันมากขึ้น ส่วนเยาวชนก็ทำนองเดียวกันพบว่า โดยรวมแล้วสามารถนำหลักคำสอนที่ได้จากการเข้าร่วม โครงการดังกล่าวคือ การพิจารณาตนเอง ให้รู้จักตนเอง ให้มีความเมตตา และรู้จักช่วยเหลือผู้อื่นและสิ่งที่สำคัญคือ นำหลักคำสอนไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

Thesis Title	Teaching Models of Buddhist Priests in the Quality of Life Development Project, Dhamma Promotion Center, Saraphi District, Chiang Mai Province	
Author	Pramaha Somkid Tharathong	
M.Ed.	Teaching Social Studies	
Examining Committee	Assoc. Prof. Panida Sinsuwan	Chairperson
	Asst. Prof. Weerawat Phoontawee	Member
	Assoc. Prof. Uthen Panyo	Member

ABSTRACT

This thesis was set out to examine and identify instructional / teaching methods and models adopted by the preacher monks involved in the Life Quality Development Project, Dhamma Promotion and Dissemination Center, Saraphi District, Chiang Mai Province. The study population comprised 11 preacher monks participating in the project in 2002, 323 attending adults and 133 participating youths. Data collection instruments were questionnaire, observation and interview forms. Collected data were subsequently analyzed using percentage, average and standard deviation. Analyzed results were descriptively and analytically presented and accompanied by tables.

Findings were as follows :

1. From the collected data of the participants' opinions in the Life Quality Development Project, Dhamma Promotion and Dissemination Center, Saraphi District, Chiang-Mai Province in 2002 according to the 10 Buddhist methods of Dhamma delivering , it was found that the second method – the selection of the presented topic to the audiences' innate - characters, the eighth method - Serving as a moral model had been rated at a high level, but for the 1st, 3rd, 4th, 5th, 6th, 7th, 9th, and 10th , the audiences' opinions had been rated at a medium level on the average.

For the application of the teaching methods , it was found that most of the preaching monks had alternately adopted the 10 Buddhist ways depending on circumstances and presented topics .45.45 percent reportedly used the fifth method –citing metaphors, while 18.18 percent used the eighth method - self- model. None was found to have resorted the seventh method – supplementing the sermon with instruments or media because it was not convenient and the time restraint.

2. As regard the application of Buddhist principles in daily living , it was found that the Buddhist principles on self- reflection ,self--reliance , which help to generate gratefulness, life adaptability in society had been increasingly practiced among the adults. The youths also practically used these Buddhist principles in their daily living ,especially those practices that benefit them in self – problems resolving, helping others and so on.